

Kunst En Restauratie ATelier (Kerat), sinds 2002.

Frederik Cnockaert

De kunst van het restaureren van kunst.

In Wervik, verscholen in het groen, ligt het atelier waar Frederik Cnockaert reeds 30 jaar kunstwerken restaureert. Hij werkt in een ruim pand met gefilterd licht waar hij uiteenlopende kunstwerken opfrist, restaureert en conserveert. Cnockaert leerde het vak aan gespecialiseerde scholen en bouwde in belangrijke musea in Vlaamse kunststeden een indrukwekkende ervaring op. Het mooiste werk dat hij voor restauratie in handen kreeg was een onlangs een topschilderij van Theodoor van Loon, een tijdgenoot van Rubens.

Kunstwerken restaureren vereist kennis van alle schildertechnieken en materialen en ervaring om schade feilloos te herstellen. Frederik Cnockaert beschikt over beide. Aan het Hoger Instituut voor Beeldende Kunsten Sint-Lucas in Gent volgde hij de opleiding Monumentale Beeldende Kunsten. En aansluitend het postgraduaat conservator en restaurateur van kunstvoorwerpen aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten, eveneens in Gent. Aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Antwerpen vervulde hij zich dan weer in bladgoudtechnieken en in de restauratie van polychromie op beelden.

Dankzij zijn vorming zou Cnockaert natuurlijk ook kunstschilder kunnen zijn. Maar dat trekt hem niet aan, het is niet zijn roeping. Restaureren is dat des te meer. Na zijn opleiding restaureerde hij schilderijen voor het Museum van Schone Kunsten en het Museum voor Industriële Archeologie en Textiel (MIAT) in Gent. Hij ging ook in Antwerpse musea aan de slag en in Brugge was hij acht jaar lang conservator-restaurator voor de historische stedelijke musea, zoals het Groeninge Museum, het Gruuthuse Museum en andere.

De tijd was rijp.

In 2002 vestigde hij zich in Wervik als zelfstandig restaurateur, vanuit zijn bedrijf Kunst En Restauratie ATelier, kortweg Kerat. De tijd was er rijp voor en de opdrachten lieten niet lang op zich wachten. Sindsdien werkt hij aan oude en moderne kunstobjecten: schilderijen op doek, koper, papier of hout en hun lijsten; al dan niet gepolychromeerde beelden in steen, gips of hout; en diverse papieren dragers. Hij reinigt, retoucheert, vervangt vernis, haalt oude herstellingen weg, behandelt tegen houtworm en schimmels, brengt een beschermlaag aan, herstelt, bedoekt ...

Zijn opdrachtgevers voor restauratie of advies zijn bijzonder divers. Zowel professionelen (galeriehouders, antiquairs, architecten, erfgoedconsulenten) als privéverzamelaars vinden hun weg naar Kerat. In de loop van de jaren nam ook het aantal overheidsopdrachten toe (openbare besturen, musea en kerkfabrieken). Verzekeringsbedrijven kloppen bij hem aan voor expertises van beschadigde kunst die het voorwerp van een polis is. Of voor de herstelling of de restauratie ervan.

Restauratie hoeft niet altijd duur te zijn. Vaak geeft alleen al de vervanging van doffe of verkleurde vernis het werk een heel andere, frissere uitstraling. Bovendien blijkt soms dat het schilderij waardevoller is dan de eigenaar dacht.

Zichtbaar authentiek.

Een duidelijke tendens de voorbije jaren, vooral bij belangrijkere werken, is dat opdrachtgevers almaar meer om conservatie dan om restauratie vragen. Ze willen niet langer hun kunstwerken helemaal in de oorspronkelijke staat terug laten brengen, maar veeleer het voor verdere aftakeling behoeden. Het is boeiender om aan een kunstwerk het authentieke van de rest te kunnen onderscheiden.

Klanten zijn ook weleens verrast als uit onderzoek blijkt dat hun kunstwerk niet van een beroemde meester is, wat ze hadden gehoopt. Er circuleren veel kopieën van grote meesters en ook die kunnen heel mooi en waardevol zijn.

Recent restaureerde Frederik Cnockaert een schilderij van topwerk van Abraham Janssen, een tijdgenoot van Rubens, dat tot dan aan een leerling van Rubens was toegeschreven. Onder het vuil op een schilderij komt soms een handtekening tevoorschijn. Zoals op een erg vervuild en overschilderd doek van Van der Neer uit de zeventiende eeuw, herinnert zich Cnockaert. Hoe dan ook verdient elk kunstwerk dat vanuit vakmanschap is gemaakt alle respect. Ook en vooral van de restaurateur.

Wetenschappelijk onderzoek.

Soms is een diagnose snel gesteld. Zo kun je vaak al met een ultravioletlamp in een donkere kamer overschilderingen en onderliggende schade aan een schilderij ontdekken. Als een werk het waard is, of als de opdrachtgever er specifiek om verzoekt, laat Cnockaert röntgenfoto's maken voor meer inzicht. En indien nodig schakelt hij een laboratorium in voor materiaalonderzoek.

De restaurateur - conservator pleit ervoor om kunstwerken goed te verzorgen. Schilderijen, beelden en grafisch werk worden voortdurend aan licht en schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid blootgesteld. Advies over de optimale verzorging of een preventief onderzoek kunnen schade voorkomen. Het atelier Kerat hanteert voor zijn restauratieopdrachten de meest aangevoerde en beproefde oude en moderne methodes en technieken, die bij de aard van het te behandelen kunstwerk aansluiten. Opdrachtgevers die zich bij Kerat met een kunstwerk melden, ontvangen eerst een voorstel tot behandeling en een duidelijke prijsofferte: iedereen is gebaat bij duidelijke afspraken. Over elke restauratie stelt Cnockaert een dossier samen, compleet met beschrijvingen, toelichtingen en foto's. Zo'n dossier kan bij latere behandelingen bijzonder nuttig zijn. Of bij diefstal een identificatie mogelijk maken. Frederik Cnockaert geeft op verzoek ook lezingen over kunst: over vervalsingen, de grens tussen kunst en kitsch, de waarde of datering en stijl van een kunstvoorwerp. En na afspraak staat zijn atelier open voor een rondleiding. "Zowel grote als wat kleinere kunst verdient dezelfde professionele behandeling." "Preventief onderzoek kan veel schade aan kunstwerken voorkomen."

Contact Kerat Frederik Cnockaert Hoogweg 42 B - 8940 Wervik Tel. +32 495 51 33 87 E-mail: info@kerat.be www.kerat.be